

Lübeck, 14. 11. 44.

Armas härra Rajamaa!

Mõne päeva eest sain kätte Teie saadetud raamatud ja tänan Teie kirja. Raamatud rõõmustasid mind üliväga. Eigekeelsus-õueraamatu järele tundsin kogu pezhuluses veedetud aja kestel teravat vajadust. Olin selle saamisel meeldivalt üllatatud ja õnnelik nagu laps, kes saanud ihaldatud mängukanni. Selle raamatu kirjastamisel on äärmiselt suur tähtsus õige eesti kirjakeele säilitamise seisukohalt väljaspool kodumaad laialipaisatud eestlaste hulgas. Võlgname kõik Teile tänu selle teose ilmutamise heaks tehtud töö eest.

Teie lugemiku teine osa on tühine ja meeldib raamat koolinoortele. Selles leiduvad lugemisploaad tunduvad kõik olevat tihedalt seotud huvipärkamisega, mis on mees-
tavaliselt ees noortele. Selle tõendamiseks on muu hulgas ka see suur hugi, mida mu väike tütar tun-
neb selle raamatu vastu. Endine
koolide peainispektor Märt Rand,
kes praegu Oldenburgis peab kooli-
meistri ametit, lähtis vägisi ra-
matu kaasa võtta, sest neil olid
lugemiku esimene osa juba ammu
kaanest kaaneni läbi loetud.
Teie kiri annab lootust, et võib
olla tähtsuvad edaspidi tema
soovid selle raamatu suhtes, mis
on loomulikult kõige enam
õpetajate soovis eesti koolilise
Sekssemaad.

Hiljuti said meie lüüsi koolid
kätte Raatsist saadetud eesti ajalehe
õpiku. Ka seda raamatut tuleb
pidada ilusaks saavutuseks Õppe-
raamatufondi väljaannete sarjas.

Iseseisvuse päevil ei suudetud kah-
juks meil välja anda korralikku
ajaleheõpikut. Ei tahaks nagu
uskuda, et selle ülesande lehen-
damiseks on niid toime tulnud
väljaspool kodumaad, paguluses.
Kõik alla oleks võinud jääda ära
raamatu peälkirjas märkus: alg-
koolile. Tundub, et seda õpikut
saab edaspidi kasutada ka güm-
naasiumi klassides ja et alg-
koolide jaoks on vast paiguti
antud materjali rahuldavalt. Üle-
vaatlikkuse mõttes võiks see ra-
mat teatavalt käsiraamatuna ka
täiskasvanuid. Igatahes on selle

saabumine. Seda väga suureks hõlbustuseks ajale õpetamisel võimaldas. Ootame huviga ka „Maastaduse“ ilmumist.

Rõõmustame uudisega kõlab teada, et on saemisel kontakt rahvusvaheliste õpet. organisatsioonidega. Praegu oleks sellel sammul äärmiselt suur tähtsus. Palun kirjutage sellest järele. Tähelepanu teeme ka siis kõik, mis võimalik, et saavutada meie õpetajaskonnale moraalselt tugevust.

On tõsi, et seisame raske talve ees ja mure on suur meie noorte pärast. Nagu kiuste võeti nüüd veel ära väikesed lisaratsioonid, mis said õpilased ja õpetajad töötajaini peale saaks nn. „normaaltarbija“ normide. Viimastega aga on see halb, et nende väljajätmise antiorganisatsioonide poolt saaks

asutiste kätte. Seal ei loimu
 asjaajamine aga rästi konventselt.
 Nagu võisime lugeda, New York Herald
 Tribune'ist olid Briti võimud and-
 nud sarsse asut. käsutusse vastu-
 val hulgal imporditud ja talupidajailt
 kokkuvõetud toiduainteid, mis
 pidi võimaldama elanikele luba-
 tud 1450 kal. päevratsioonide välja-
 andmise. Niiel toimepanded järel-
 kontrollimisel on aga selgunud, et
 tegelikult on välja jagatud hulga aja
 vältel vaid ee 900 - 1100 kal. väärtuses
 toitu, kuna ülejäänud hulgad
 on valgunud salapäraselt
 „mustale turule“, kust siis rikikamad
 ja need, kellel midagi anda vahetus-
 kaupana, võtsid oma ratsiooni sun-
 nudada väsemate arvel. Kõige
 selle tõtte on hulk õpilasi gümn-
 naasiumides sunnitud olnud

oma õpinguid kestestama. Üle-
jäänud aeg tahavad end hakku-
võttes ja pingetades eeldava talve
katsumistest üle saada, teades, et
emakutselise haridusest ja, võib alla;
gümnaasiumi haridusest üldse on neil
võimalik omandada vaid siin või
kaugis. Viimane on aga pär-
semisevõimelused siia kehtivad,
mis viimasel ajal muutunud
veelgi kehtivamaks.

Täna Teid veel südamest
sõbralikkuse eest, mida olite
osutanud lahke rahvatuse-
dustite mäl, samuti ka töö
eest, mida olite teinud meie
kooli ja noorte kasuks.

Teile jätkubas täis pühja edu
ja õnn soovides lervitab

Teie

J. R. R. R.